

Överkalix kommun

kommun@overkalix.se

Rektorn vid Överkalix Gymnasieskola

bjorn.karlsson@skola.overkalix.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Överkalix Gymnasieskola
i Överkalix kommun

Tillsyn i Överkalix Gymnasieskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Överkalix kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Gymnasieskolan besöktes av Skolinspektionen mellan 16 och 18 april 2013.

Fakta om skolan

Överkalix Gymnasieskola ligger samlokaliserad med kommunens förskoleklass, grundskola och särskola i Överkalix centralort. Gymnasieverksamheten i Överkalix kommun är liten till omfattningen. Ungefär en tredjedel av ungdomarna i Överkalix kommun i gymnasieålder studerar vid Överkalix gymnasieskola, medan övriga studerar vid gymnasieskolor i andra kommuner, i första hand i Kalix. Läsåret 2012/13 finns det 37 elever inom gymnasieskolan, varav 13 är nyanlända elever på språkinträdning som är den till antalet elever största utbildningen. De program som finns vid Överkalix gymnasieskola är förutom språkinträdningen naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet och individuellt alternativ.

Gymnasieskolan är organiserad i arbetslag kring årskurs 1-3 samt språkinträdning. Utöver lärarpersonalen arbetar även en gymnasievård och en elevassistent vid skolan. Personalen inom elevhälsan delas med kommunens grundskola och specialpedagogerna finns placerad på grundskolan. Skolsköterska, kurator samt studie- och yrkesvägledare finns placerade på skolkontoret. Gymnasieskolan leds av en rektor som även är rektor för vuxenutbildningen.

Inom skolan finns en utvecklingsgrupp bestående av lärare och fackligt ombud som arbetar med utvecklings- och kvalitetsfrågor. Vid skolan finns även särskilda grupper som planerar utvecklingsdagar samt en kulturgrupp och en trivselgrupp, båda med elevrepresentanter. Forum för samråd (Skolkonferens) behandlar frågor av vikt för enheten.

Kunskapsresultat

Kunskapsresultaten varierar mycket över läsåren vid Överkalix gymnasieskola vilket delvis kan förklaras av det låga elevantalet. Kunskapsresultat finns därför heller inte alltid redovisat i Skolverkets nationella uppföljningssystem. För resultat som genomsnittlig betygspoäng, behörighet till högskolestudier och andel elever med slutbetyg inom fyra år uppvisar Överkalix gymnasieskola nedåtgående trender för den senaste tioårsperioden på de nationella programmen. När det gäller genomsnittlig betygspoäng för elever med slutbetyg har Överkalix gymnasieskola dock med något undantag bättre eller mycket bättre resultat än riket som helhet. När det gäller behörighet till högskolestudier och andelen elever som fullföljt utbildningen inom fyra år är resultaten jämfört med

riksgenomsnittet något mer varierat. Kunskapsresultaten för Överkalix gymnasieskola påverkas naturligtvis av att skolan endast erbjuder utbildning på studieförberedande program.

Rektorns bedömning är att eleverna vid Överkalix gymnasieskola som helhet når goda kunskapsresultat. Inom språkintröduktion är studieresultaten mycket varierande beroende på elevernas tidigare skolgång.

Helhetsbedömning

Överkalix gymnasieskola har en mycket liten verksamhet som i huvudsak består av studieförberedande nationella program samt språkintröduktion. Undervisningen bedrivs av välutbildade och engagerade lärare. De elever som Skolinspektionen intervjuat uppger sig vara nöjda med den utbildning de får och att de känner sig trygga på skolan. De anser att den lilla verksamheten gör att elever och personal känner varandra väl och möjliggör att eleverna kan få mycket stöd och hjälp av lärarna vid behov. Tillsynen visar även att eleverna har ett tydligt reellt inflytande på sin utbildning. Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Överkalix gymnasieskola som helhet ger eleverna goda förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Det finns dock områden där Överkalix gymnasieskola måste utveckla verksamheten för att den i alla avseenden ska uppfylla författningarnas krav. För att kunna utveckla verksamheten ytterligare bedömer Skolinspektionen att rektorn måste se till att det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas som en grund för skolans förbättringsarbete. Särskilt gäller detta analysarbetet. Utbildningen inom språkintröduktion behöver också få en tydligare roll inom det systematiska kvalitetsarbetet. Dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet måste utvecklas.

Även om de små undervisningsgrupperna ger ämneslärarna stora möjligheter att stödja eleverna vid behov bedömer Skolinspektionen att skolan behöver utveckla rutinerna för arbetet med särskilt stöd för att säkerställa att alla elever kan få det stöd de är i behov av så att de kan nå kunskapskraven för utbildningen. De åtgärdsprogram som upprättas vid skolan måste utvecklas för att nå upp till de krav som ställs i författningarna. Elever i behov av studiehandledning på modersmålet måste också ges sådant stöd.

De individuella studieplanerna måste utvecklas för att motsvara författningarnas krav. Särskilt gäller detta för eleverna inom språkintröduktion. Vidare behöver den uppsökande verksamheten mot elever som inte finns i utbildning inom gymnasieskolan stärkas ytterligare liksom elevhälsans gemensamma och förebyggande arbete. Slutligen behöver rektorn säkerställa att alla elever i gymnasieskolans verksamhet får sin garanterade undervisningstid.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Överkalix kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Överkalix kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorn för Överkalix gymnasieskola måste se till att det finns rutiner på skolan för hur elevers behov av särskilt stöd ska utredas och dokumenteras.
- Rektorn för Överkalix gymnasieskola måste se till att de åtgärdsprogram som upprättas vid skolan uppfyller författningarnas krav.
- Rektorn för Överkalix gymnasieskola måste se till att elever med behov av studiehandledning på modersmålet ges sådant stöd.

Motivering

Rutiner för särskilt stöd

Enligt rektorn får eleverna i huvudsak särskilt stöd vid behov. Det praktiska arbetet med särskilt stöd fungerar i allmänhet bra, men det finns enligt rektorn formella brister i hur arbetet bedrivs. Skolan arbetar på en handlingsplan för hur arbetet med särskilt stöd ska ske. Genomförda intervjuer visar att det saknas tydliga rutiner för arbetet med särskilt stöd vilket leder till oklarheter kring hur arbetsgången är vid situationer där elever är i behov av särskilt stöd. När en lärare upptäcker att en elev inte klarar kunskapskraven för en kurs ska mentorn och sedan rektorn informeras. Skolan gör sedan en utredning av elevens skolsituation men utredningen dokumenteras i allmänhet inte.

Specialpedagogerna som finns inom elevhälsan är placerade på den näraliggande grundskolan men har hela kommunens utbildningsverksamhet som sitt ansvarsområde. Intervjuerna visar att specialpedagogerna i huvudsak fokuserar på grundskolan i sin verksamhet. De har dock konsultationstid mot gymnasieskolan. Några gemensamma möten med elevhälsan där rektorn deltar finns inte, men möten kan genomföras vid behov. Däremot genomförs möten med specialpedagogerna i elevvärenden. Rektorn känner inte till något gemensamt förebyggande arbete som bedrivs av elevhälsan.

Skolinspektionen bedömer att Överkalix gymnasieskola måste skapa tydliga rutiner för arbetet med särskilt stöd som säkerställer att elever med behov av särskilt stöd får sådant stöd vid behov. Elevhälsans roll i detta arbete måste också stärkas.

Åtgärdsprogram

Av skollagen framgår att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektor. Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds samt att beslut fattas om åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Tillsynen visar att Överkalix gymnasieskola i allmänhet upprättar åtgärdsprogram för elever som befarsas inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen. Vid intervjuer med rektorn framkommer dock att åtgärdsprogram inte alltid skrivs när elever är i behov av särskilt stöd. Rektor är också medveten om att skolans åtgärdsprogram till sitt innehåll inte uppfyller författningarnas krav.

Inför Skolinspektionens tillsyn av Överkalix gymnasieskola har skolan redovisat åtgärdsprogram till Skolinspektionen. Skolans åtgärdsprogram innehåller långsiktiga och kortsiktiga mål, åtgärder och uppföljning. Någon tydlig analys av elevens behov finns inte som grund för åtgärderna. Ibland saknas också målen eller beskrivs i allmänna ordalag som att göra läxor och uppgifter eller nå godkända betyg. De brister som finns i åtgärdsprogrammen innebär enligt Skolinspektionens bedömning att åtgärdsprogrammen inte kan fungera som det stöd i arbetet med särskilt stöd som de är tänkta att vara.

Skolinspektionen bedömer att rektorn vid Överkalix gymnasieskola måste säkerställa att alla elever som ska ha åtgärdsprogram också har sådana, samt att skolans åtgärdsprogram på ett tydligt sätt beskriver elevens behov som grund för de åtgärder som beslutas samt att målen för det särskilda stödet tydliggörs.

Studiehandledning på modersmålet

Av gymnasieförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på modersmål om eleven behöver det.

Överkalix kommun har under de senaste åren tagit emot många nyanlända elever, bland annat ensamkommande flyktingbarn. Intervjuer med rektor och lärare vid Överkalix gymnasieskola visar att skolan bedömer att det bland dessa elever finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet. Överkalix gymnasieskola har dock inte kunnat erbjuda dessa elever sådant

stöd. Enligt genomförda intervjuer beror detta på svårigheter att hitta lämplig personal för studiehandledning på modersmålet. Enligt rektorn har skolan haft verksamhet på persiska och franska men denna verksamhet är mer att betrakta som vanligt stöd än som studiehandledning på modersmålet.

Skolinspektionen bedömer att Överkalix kommun och Överkalix gymnasieskola måste se till att elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet också erbjuds sådant stöd.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

9 kap 9 § 2010 års gymnasieförordning/8 kap. 5 § 1992 års gymnasieförordning

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Överkalix kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn för Överkalix gymnasieskola måste se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Särskilt måste analysen inom det systematiska kvalitetsarbetet stärkas och språkintröduktionens del utvecklas.
- Rektorn för Överkalix gymnasieskola måste se till att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

I skollagen ställs krav på ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete inom skolenheten. Kraven innebär att rektorn systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Rektorn, personalen och eleverna samt vårdnadshavare ska alla ges möjlighet att bidra med synpunkter och underlag som synliggör kvaliteten. Den skriftliga dokumentationen av kvalitetsarbetet behövs för att skolan regelbundet ska kunna stämma av att kvalitetsarbetet leder till en utveckling mot målen. I ett längre perspektiv är dokumentationen också en förutsättning för att kunna kartlägga verksamheten och identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att förbättra måloppfyllelsen.

Tillsynen visar genom dokumentstudier och intervjuer att det finns ett visst systematiskt kvalitetsarbete vid Överkalix gymnasieskola. Det kvalitetsarbete som bedrivs vid Överkalix gymnasieskola sker löpande och har förutom i styrdokumenten sin huvudsakliga utgångspunkt i elevenkäter, elevutvärderingar, kursutvärderingar och arbetslagens reflektioner. Gymnasiets utvecklingsgrupp

arbetar som beredande organ med kvalitetsfrågorna. Den årliga dokumentationen av kvalitetsarbetet fastställs efter samråd i personalgruppen, i klassråd och i Forum för samråd. En av lärarna har ett särskilt uppdrag att arbeta med sammanställning av skolans kvalitetsarbete, men även med att genomföra uppföljningar av verksamheten.

Rektorn anser att det finns ett tydligt behov av att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med utvärderingar och tydligare uppföljning av resultat, mål och åtgärder. Den bilden framkommer också vid intervjuer med skolans personal. Särskilt framkommer vid tillsynen ett behov av att utveckla analysen av det underlag som framkommer inom det kvalitetsarbete som bedrivs vid skolan. En utvecklad analys är också ett måste för att kunna fatta beslut om adekvata åtgärder för att utveckla skolans verksamhet ytterligare. Utbildningen inom språkinstruktionen framkommer inte tydligt i dokumentationen av kvalitetsarbetet något som Skolinspektionen bedömer behöver utvecklas.

Överkalix gymnasieskola har ett dokument kallat Systematiskt kvalitetsarbete Överkalix gymnasieskola/vux/Sfi som omfattar läsåret 2012-2013. Dokumentet innehåller en verksamhetsbeskrivning, en nulägesbeskrivning samt sju områden där mål och åtgärder kort beskrivs. Skolans måluppfyllelse inom de beskrivna områdena saknas liksom analys av måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen för utbildningen. Dokumentet går direkt på mål och åtgärder utan att dessa är kopplade till resultat och analys. Det innebär att det är svårt att se hur skolan kommit fram till de mål och åtgärder som beskrivs.

Skolinspektionen bedömer att Överkalix gymnasieskola måste utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete så att detta kan bilda en grund för arbetet med att utveckla verksamheten ytterligare. Särskilt måste analysen av måluppfyllelsen vid skolan utvecklas liksom dokumentationen av det kvalitetsarbete som bedrivs.

Författning

4 kap. 4-7 §§ 2010 års skollag, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Överkalix kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Rektorn för Överkalix gymnasieskola måste se till att de individuella studieplaner som upprättas vid skolan uppfyller författningarnas krav.

Motivering

Av skollagen framgår att det för varje elev ska upprättas en individuell studieplan. Den individuella studieplanen är tänkt att vara ett verktyg för att planera en enskild elevs utbildning. Elevens studieväg ska framgå av den individuella studieplanen. Av den individuella studieplanen ska det även framgå vilka kurser eleven valt. Det ska även framgå om eleven läser ett fullständigt eller ett utökat program samt vilka kurser som ingår i det fullständiga programmet och vilka kurser som ligger utanför. Elevens betyg på kurser kan anges i den individuella utvecklingsplanen.

Av den individuella studieplanen ska det framgå om eleven går ett reducerat program. Det ska också framgå hur många poäng som är reducerade och hur många poäng det reducerade programmet därmed innehåller. Om möjligt ska det dessutom framgå vilka kurser som tagits bort. Av den individuella studieplanen ska det även framgå om eleven går ett individuellt anpassat program. I sådana fall ska det också framgå vilka kurser som är borttagna och vilka som lagts till.

Elever som går på ett introduktionsprogram har möjlighet att läsa grundskoleämnen inom ramen för sin gymnasieutbildning. I så fall ska de grundskoleämnen som eleven läser framgå av den individuella studieplanen.

Samtliga elever vid Överkalix gymnasieskola har upprättade individuella studieplaner. Intervjuer med rektor och studie- och yrkesvägledaren visar att det varit problem med utformningen av de individuella studieplanerna. Skolans administrativa system har inte fungerat tillfredsställande vilket gjort det svårt att utforma de individuella studieplanerna på det sätt som skolan önskar. Studie- och yrkesvägledaren är den som har ansvaret för upprättandet av de individuella studieplanerna. Vid intervju med studie- och yrkesvägledaren framkommer att hon anser att de individuella studieplanernas kvalitet måste bli bättre. Särskilt gäller det elever på språkinträdning där informationen i de individuella studieplanerna ibland är bristfällig. Av de individuella studieplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår inte alltid elevernas studieväg och omfattningen av utbildningen på ett tydligt sätt.

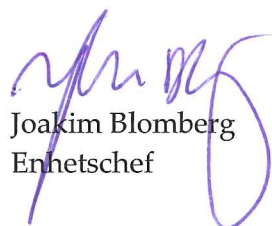
Skolinspektionen bedömer att rektorn vid Överkalix gymnasieskola måste se till att de individuella studieplaner som upprättas vid skolan överensstämmer med författningarnas krav.

Författning

16 kap. 25 § skollagen, 1 kap. 7 § 2010 års gymnasieförordning/1 kap. 12 § 1992 års gymnasieförordning

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Eva Ahlman och undervisningsrådet Jonas Hedström.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Stefan Persson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).